

Sensorveiledning LUMSP40419-1 21V

Kort om emnet:

Emnet består av tre teoretiske delemner: lese- og skrivevansker, matematikkvansker, og språkvansker. Studentene har på forhånd fått vite at eksamen er case. De har ikke fått vite om det er ett eller flere, men studentene har fått vite gjennom hele semesteret at de ikke kan velge bort en vanske ved eksamen slik eksamensoppgavene var i fjor. Siste samling før eksamen jobbet studentene med et case innenfor matematikkvansker, med en oppgavetekst som er noe lik den de får ved eksamen, som dekket både dette med å tolke kartleggingsresultat opp mot vanske og tiltak.

Kriterier ved sensurering:

- Oppgaveteksten besvares
- Redegjørelse for sentrale begreper og teori
- Drøfting av relevante momenter
- Belegg for det som skrives enten i form av henvisninger/belegg
- Viser teoretisk kunnskap innenfor emnet i tråd med pensum og relevant litteratur.
- Oppgaven består av to case. En om matematikkvansker og en om lese- og skrivevansker. Vekting for de to oppgavene er lik, og er eksplisitt angitt i antall ord. Den samlede besvarelsen skal være på 3000 ord (+/- 10%), eksklusiv forside, innholdsfortegnelse og litteraturliste. Innholdsfortegnelse er ikke nødvendig, men de får ikke trekk om de har det med.
- Kandidaten skal følge reglene for American Psychological Association (APA-stilen). Dette semesteret godtas både APA 6 og 7. Til de som bruker APA 6 har vi hittil kun krevd at de oppgir sidetall når det er direkte sitat eller parafrasering.
- Begge oppgavene må vurderes bestått, dersom en av oppgavene vurderes til stryk vurderes besvarelsen i sin helhet til stryk.

Graden av hvor godt kriteriene er nådd avgjør karakter jfr. generell og fagspesifikk karakterskala.

Fagspesifikke karakterbeskrivelse

Karakter	Generell beskrivelse	Fagspesifikk beskrivelse
A	Fremragende prestasjon som skiller seg klart ut. Kandidaten viser særlig god vurderingsevne og stor grad av selvstendighet.	Kandidaten viser høyt kunnskapsnivå, særdeles god oversikt over emnerelevant litteratur og forståelse for emnets spesialpedagogiske område. Kandidaten viser brede og solide kunnskaper om emnet, samt evne til kritisk reflektert og/eller original anvendelse av disse. Begreper, teorier og empirisk kunnskap anvendes sikkert, og drøftingen bæres opp av analytiske problemstillinger. Framstillingen er klart

		resonnerende og argumentativ, og det er korrekt bruk av referanser og kildehenvisninger.
B	Meget god prestasjon. Kandidaten viser meget god vurderingsevne og selvstendighet.	Kandidaten viser en meget god oversikt over emnerelevant litteratur, og demonstrerer god forståelse for og selvstendig anvendelse av kunnskaper inn emnet. Begreper, teorier og empirisk kunnskap anvendes selvstendig i drøfting, og framstillingen er resonnerende og argumentativ, samt korrekt bruk av referanser og kildehenvisninger.
C	Jevnt god prestasjon som er tilfredsstillende på de fleste områder. Kandidaten viser god vurderingsevne og selvstendighet på de viktigste områdene	Kandidaten viser en ryddig og god oversikt over emnerelevant litteratur, og viser god oversikt over emnets kunnskapsstoff. Relevante begreper, teorier og empirisk kunnskap brukes i drøftingen. Besvarelse viser svakheter når det gjelder presisjon i begrepsbruk og evne til analytisk anvendelse av kunnskapen, spesialpedagogisk resonnement og argumentasjon.
D	En akseptabel prestasjon med noen vesentlige mangler. Kandidaten viser en viss grad av vurderingsevne og selvstendighet.	Kandidaten kan gjøre rede for deler av den emnerelevante litteraturen, men viser ujevne kunnskaper eller lite faglig selvstendighet. Besvarelsen preges av gjengivelse og i liten grad drøfting av teorier, begreper og empirisk kunnskap, samt upresis og til dels feilaktig begrepsbruk.
E	Prestasjonen tilfredsstiller minimumskravene, men heller ikke mer. Kandidaten viser liten vurderingsevne og selvstendighet.	Kandidaten viser noe kunnskap om, men svært mangelfull oversikt over emnerelevant litteratur. Prestasjonen er tilstrekkelig og innfrir minimumskravene sett i forhold til emnets læringsmål, men heller ikke mer. Begreper og teorier er til dels feilaktig gjengitt, og det er ingen relevant drøfting av oppgitte problemstillinger.
F	Prestasjon som ikke tilfredsstiller de faglige minimums-kravene. Kandidaten viser både manglende vurderingsevne og selvstendighet.	Kandidaten har kun svært overflatisk oversikt og den relevante emnelitteraturen og viser store hull i kunnskapen om emnets sentrale temaer. Prestasjonen oppfyller ikke minimumskravene i forhold til emnets læringsmål, verken teoretisk eller empirisk.

Følgende oppgaver er gitt:

Oppgave:

Kandidaten skriver en fagtekst med utgangspunkt i ett av følgende tema:

Enten:

- a) Hvilke begreper vil du bruke for å beskrive matematikkvanskene Sander har? Definer begrepene og beskriv aktuelle årsaker til vanskene. Begrunn dine valg.**

En god besvarelse her definerer matematikkvansker (bør for eksempel ha med ICD-10, DSM5, deler opp i dyskalkuli/spesifikke matematikkvansker og lavt-presterende elever).

Ulike årsaker har også sammenheng med diagnosedefinisjonen i ICD-10 og DSM5, at dyskalkuli/spesifikke matematikkvansker ikke skyldes generelle evner, manglende opplæring, osv. Årsakene skal kan være både domene-generelle og domene-spesifikke. Ulike forklaringsmodeller har bl.a. vært gjennomgått med studentene, men er ikke pensum. Derfor pluss om de har med det. Besvarelsen bør også legge ved kjennetegn på matematikkvansker, og se disse i sammenheng med det disse kartleggingsresultatene viser.. Når det gjelder identifisering bør de trekke fram utvikling av matematiske ferdigheter, og at elever kan identifiseres når elever avviker fra denne. Det har også vært gjennomgått ulike typer kartlegginger – både generelt om kartlegging, ulike typer kartlegging, kvalitetskriterier ved kartlegging, men også helt konkrete kartleggingsprøver i matematikk. Det vil også være en styrke dersom kandidatene reflekterer over hva caset ikke har informasjon om, men hva vi trenger mer informasjon om/tilleggskartlegging.

Pensum innenfor matematikkvansker som er relevant for denne besvarelsen:

Aunio, P. & Niemivirta, M. (2010). Predicting children's mathematical performance in grade one by early numeracy. Learning and Individual Differences, 20, 427-435

En longitudinell undersøkelse som tar for seg prediksjoner av matematiske ferdigheter, sammenhengen mellom tidlige og senere ferdigheter, og har også med ulike aspekter/domener/ferdigheter som predikerer utvikling.

Aunio, P. & Räsänen, P. (2015). Core numerical skills for learning mathematics in children aged five to eight years - a working model for educators. European Journal of Early Childhood Education Research.

Dette er en modell, delt inn i fire ferdigheter (telling, relasjonelle ferdigheter, grunnleggende aritmetiske ferdigheter og symbols/ikke-symbols tallforståelse). Denne er grundig gjennomgått, den er også gjennomgått med et kritisk blikk, de gode besvarelsene vil også trekke fram det. *Lopez-Pedersen, A., Mononen, R., Korhonen, J., Aunio, P., & Melby-Lervåg, M. (2020). Validation of an Early Numeracy Screener for First Graders. Scandinavian Journal of Educational Research*

Validering av et kartleggingsverktøy, her kan de finne informasjon over hvilke områder innenfor matematikkferdigheter som bl.a. bør kartlegges.

Price, G.R & Ansari, D. (2013). Dyscalculia: Characteristics, Causes and Treatments. Numeracy. Advancing Education in Quantitative Literacy, 6 (1), 1-16.

«En definisjonsartikkel» av dyskalkuli. Denne artikkelen forklarer grundig hva det er og ikke er, og bør også med når kandidatene skal definere dyskalkuli.

Bakgrunns litteratur som er anbefalt i tillegg til pensum:

Ostad, S. A. (2013): Strategier, strategiobservasjon og strategiopplæring - Med fokus på elever med matematikkvansker, 2. utgave. Trondheim: Lærebokforlaget A/S. (83 s.)

Dette er IKKE pensum. Kan gjerne brukes i tillegg til, men besvarelsen som i hovedsak lener seg på denne når de definerer matematikkvansker er svak. Den kan derimot brukes når det gjelder kartlegging.

Helt til slutt – Riikka Mononen og jeg har skrevet et bokkapittel i den nyte utgaven av Spesialpedagogikk. Dette er bakgrunnsinformasjon å regne, og skal ikke være hovedkilde i en besvarelse. Studentene har blitt bedt om å bruke dette kapitlet som et grunnlag for å forholde seg til pensum.

Oppgave 2

Som spesialpedagog skal du reflektere rundt og begrunne svarene dine:

a) Hvilke vansker kan Johanne ha?

b) Hvilke tiltak ville kunne fremme Johannes leseferdigheter?

En god besvarelse gjør rede for begrepet lese- og skrivevansker, og aktuelle definisjoner i overensstemmelse med pensum, f.eks. dysleksidefinisjonen til Lyon, Shaywitz & Shaywitz (2003). Det kan også være et pluss dersom det sies noe om kritikk av dysleksidiagnostisering. Forskjellen mellom generelle- og spesifikke lærevansker knyttet til lesing bør forklares.

Årsaker og kjennetegn på dysleksi er sentralt i pensum. Likeledes komponenter i leseforståelse og leseforståelsesvansker. Det gjelder også kartlegging, forebygging og tiltak knyttet til lesevansker, med vekt på LOGOS-testen (med obligatorisk sertifiseringskurs for studentene). Pensum dekker også lesevansker hos studenter og voksne. Det har vært relativt lite fokus på skrivevansker.

Studentene må vise at de er kjent med forskning på temaet lese- og skrivevansker. Ulike forskningsdesign/forskningsmetoder er gjennomgått, men er ikke eksplisitt nevnt i emnebeskrivelsen. Det er et pluss om studentene tar det med, men bør ikke trekke ned dersom det ikke er nevnt.